

Adres
Yeminli Mali Müşavirlik
Denetim ve Danışmanlık Hiz. A.Ş.

Tarih – Sayı : 05.02.2020/32
Konu : Ticari firelerin muhasebe kayıtları hk

Kocaeli Sanayi Odası'nın sektörünüz için satış,depolama,nakliye aşamalarında için %2 zaiyat oranı belirlediğini bu hususta vergi mevzuatı açısından nasıl uygulama yapılmasının uygun olacağını sormaktasınız.

Konu ile ilgili açıklamalarımıza aşağıdaki gibidir;

1-Mailinizde ticari fire durumundan bahsetmektedir. Ticari firenin öncelikle olarak aşağıdaki gibi bir mamul miktar dengesi oluşturularak tespit edilmesi gerekir.

DB Stok Mamul Miktarı	Dönem İçinde Üretilen Mamul Miktarı	=	Dönem İçinde Satılan Mamul Miktarı	Dönem Sonu Stok Mamul Miktarı	FİRE MİKTARI
x	x	=	x	x	x

Kocaeli Sanayi Odası'nın sektörünüz için satış,depolama,nakliye aşamalarında için belirlediği %2 zaiyat oranı aşmadığını yukarıdaki tablodaki gibi tespit etmelisiniz.

2-Vergi idaresi özelgelerinde ve Danıştay kararlarında ticari firenin yasal defterlerdeki maliyetinin kurum kazancından indirilebileceği hususunda tereddüt yoktur.

İmalat sürecinde ortaya çıkan fire maliyet artırıcı bir unsur olarak kabul edilmekte ve imalat fireleri üretim maliyetlerine ilave edilmektedir.

Ticari fire (satış,nakliye,depolama aşamalarında) yukarıdaki tablodaki gibi hesaplama yapıldığı hesap dönemindeki Satılan Ticari Mal Maliyeti Hesabında muhasebeleştirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Buna göre ticari fire ile ilgili muhasebe kaydı önerimiz aşağıdaki gibidir;

1-Kocaeli Sanayi Odası'nın dondurma sektörü için belirlediği fire oranları (normal fire sınırları) içinde kalması durumunda önerilen muhasebe kaydı;

-----/-----

621 SAT.TİC.MAL.MAL

xxxx

153 TİCARİ MALLAR xxxxx
153.08 Mamuller (dondurma)

Normal firenin kaydı

-----/-----

2-Kocaeli Sanayi Odası'nın dondurma sektörü için belirlediği fire oranlarının **üzerinde kalan (aşan fire) fireler** kanunen kabul edilmeyen giderler olarak dikkate alınmalıdır. Bu durumda önerilen muhasebe kaydı; (Bu durumdaki fireye "aşan fire" denilebilir)

Aşan mamul firesine ait mamuller fiziken tespit edilebilir ise, takdir komisyonuna başvurulması ve bir takdir kararı alınması gerekir. Alınan takdir komisyonu kararı ticari firenin değerini sıfır olarak değerlendirilmesi şeklinde ise, bu fireye ait KDV'nin hesaplanması ve KDV indirimlerinden tenzil edilmesi gerektiği tabidir.

Aşan mamul firesine ait mamuller fiziken tespit edilemez ise, yani böyle bir mamul hiç ortada yok ise, doğal olarak takdir komisyonuna başvurulması ve bir takdir kararı alınması mümkün olmayacaktır. Çünkü takdir komisyonuna gösterilecek bir mamul ortada yoktur ki değer tespiti istenilsin. Böyle bir durumda;

-Aşan firenin mamul cinsleri itibari ile tespit edilmesi ve satış , pazarlama, nakliye, depolama süreçlerinden sorumlu müdürlerden bu durum hakkında yazılı görüş (savunma) alınması ve neden aşan firenin oluştuğu hususu araştırılmalıdır. Bu araştırma görüş/savunma yazılar VUK'un muhafaza ve ibraz hükümlerine göre saklanmalıdır.

-Ticari hayatın olağan akışı içerisinde bu tür durumlar (aşan fire) yaşanmasının makul bir izahı var ise, şirket üst yönetimi (tercihen şirket yönetim kurulu) fiziken de mevcut olmayan aşan fireye ilişkin mamullerin olağandışı gider (vergi beyannamesinde KKEG) olarak dikkate alınarak bilanço hesaplarından çıkarılması (Gelir tablosuna gönderilmesi) hakkında yazılı bir karar/tutanak ile durumu tespit etmelidir.Eğer şirket üst yönetimi satış , pazarlama, nakliye, depolama süreçlerinden sorumlu müdürlerden bu durum hakkında yazılı görüşlerini (savunmalarını) yetersiz buluyorsa veya bir ihmal ya da suiistimal olduğu kanaatine varırsa sorumlu tutacağı kişiler hakkında hâksız fiil nedeni ile tazminat davası açarak şirketin zararının tazmini yoluna gidilmelidir.

-Bu durumda da aşan fire ile ilgili bir takdir komisyonu kararı olmasa dahi aşan firenin değerinin olağandışı gider olarak (vergi beyannamesinde KKEG) dikkate alınması bu fireye ait KDV'nin hesaplanması ve KDV indirimlerinden tenzil edilmesi gerekir.

-----/-----

689 OLAĞANDIŞI GİDER VE ZARARLAR xxxxx
689.02 Kanunen kabul edilmeyen giderler

153 TİCARİ MALLAR xxxxx

Fire oranlarının üzerinde kalan (aşan fire) fire kaydı

-----/-----

Saygılarımızla,